



## Nyhedsbrev nr. 6/2017

Arbejdsmiljøklagenævnets nyhedsbrev indeholder resume af 7 udvalgte sager af almen eller principiel interesse, som nævnet afgjorde i juni 2017.

Afgørelserne vil kunne læses i deres helhed i Retsinformation.

Afgørelserne kan søges frem på [retsinformation.dk](http://retsinformation.dk) under søgekriteriet: "Ressortministeriets journalnummer": Brug journalnumrene, der står her i nyhedsbrevet under den enkelte afgørelse.

### Indhold

Lov om arbejdsmiljø .....	1
Sag nr. 1: Hjemvisning af påbud om at sikre at montage af betonelementer til altaner foregår sikkerhedsmæssigt forsvarligt .....	1
Sag nr. 2: Fastholdelse af påbud om at sikre at løft af kasser med varer på et lager planlægges, tilrettelægges og udføres sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt med hensyn til den samlede vægt pr. ansat.....	3
Sag nr. 3: Fastholdelse af påbud om at sikre ansatte mod påvirkninger fra svampevækst i et loftsrum .....	6
Sag nr. 4: Hjemvisning af påbud om straks at sikre nødvendig vinterinddækning i form af interimslukning som aftalt med bygherre.....	8
Sag nr. 5: Hjemvisning af påbud om at standse arbejdet på fladt tag indtil effektiv sikring mod nedstyrtning er etableret på en byggeplads.....	9
Sag nr. 6: Fastholdelse af påbud om straks at sikre at et palleanlæg er standset på effektiv måde sikret mod igangsætning under reparation.....	12
Sag nr. 7: Fastholdelse af et påbud til en virksomhed om straks at sikre at unge undervisningspligtige ikke må udbringe pizzaer.....	14

---

## Lov om arbejdsmiljø

---

### Sag nr. 1: Hjemvisning af påbud om at sikre at montage af betonelementer til altaner foregår sikkerhedsmæssigt forsvarligt

Arbejdsmiljøklagenævnet hjemviste et påbud om, at en virksomhed straks skulle sikre, at elementmontage foregår sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, da det var uklart, om der er en sådan uoverensstemmelse mellem den faktiske placering af betonelementernes øverste u-bøjle, herunder om u-bøjlerne var placeret i bunden af eller under inserts, og angivelserne på tegningerne til, at dette giver en ustabil konstruktion.

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg på en byggeplads, hvor en altankonstruktion var styrtet sammen. Arbejdstilsynet konstaterede, at de nedstyrede altaner havde været understøttet af syvtalssøjler, der var fastgjort til facaden med et vinkelbeslag i toppen.

Arbejdstilsynet så nærmere på de nedstyrkede syvtalssøjler, hvor armeringen var blottet, og konstaterede, at søjlerne havde været fastgjort til vægelementer med inserts og vinkelbeslag fastgjort i søjlernes top, armeringen i søjlernes top var u-bøjler, og u-bøjlerne var placeret i bunden af eller under insertsene. Insertsene havde en længde på 10 cm, og den øverste u-bøjle sad i flere tilfælde mellem 10 og 14 cm nede målt fra toppen af søjlen.

Under besøget så Arbejdstilsynet også nærmere på angivelserne på tegningerne og konstaterede, at den øverste u-bøjle i syvtalssøjlerne ikke var placeret i overensstemmelse med tegningerne, idet den øverste u-bøjle på tegningerne var placeret sammen med den øverste del af et stykke armering, som på tegningen var benævnt a-armering.

Arbejdstilsynet udledte af tegningens målsætning og oplysninger om dæklagstykkelse, at den øverste del af a-armeringen skulle ligge 2,5 cm nede fra søjlens top, dog max 3,5 cm nede.

Arbejdstilsynet afgav påbud om straks at sikre, at elementmontage på byggepladsen foregår sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, herunder at fastgørelse og stabilitet er forsvarlig under hensyntagen til elementernes vægt, form og anvendelse.

Virksomheden klagede over afgørelsen og oplyste, at det ikke er korrekt, at der er anvendt inserts. Der er anvendt slagankre, og virksomheden er ikke enig med Arbejdstilsynet i, at der er uoverensstemmelse mellem tegning og element, men er enig i, at tegningen ikke er entydig.

Virksomheden anførte, at det ikke er korrekt, at den øverste u-bøjle ikke var placeret i overensstemmelse med angivelsen på tegningen, men er i øvrigt enig i, at u-bøjlen i flere tilfælde sad 10-14 cm nede målt fra toppen af søjlen.

### **Regler**

Det fremgår af § 45, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, at præfabrikerede konstruktioner, byggevarer, andre tekniske hjælpemidler skal være indrettet og skal anvendes således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Det fremgår af § 46, stk.1 i samme lov, at beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om indretning og anvendelse af tekniske hjælpemidler m.v., herunder om konstruktion, udførelse, opstilling.

Det fremgår af § 7, i bekendtgørelsen om anvendelse af tekniske hjælpemidler, at opstillingen af et teknisk hjælpemiddel skal være sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig.

Det skal herunder sikres, at underlag, understøtning, fastgørelse og stabilitet er forsvarlig under hensyn til hjælpemidlets vægt, form og anvendelse.

### **Afgørelse**

Arbejdsmiljøklagenævnet hjemviste Arbejdstilsynets påbud om, at virksomheden straks skulle sikre, at elementmontage foregår sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, herunder at

fastgørelse og stabilitet er forsvarlig under hensyntagen til elementernes vægt, form og anvendelse.

Nævnet vurderede, at sagen ikke er tilstrækkelig oplyst til, at der kan træffes afgørelse, da det er uklart, om der er en sådan uoverensstemmelse mellem den faktiske placering af den øverste u-bøjle, herunder om u-bøjlerne var placeret i bunden af eller under insertsene, og angivelserne på tegningerne til, at dette giver en ustabil konstruktion, som er egnet til at forårsage et kollaps af altankonstruktionen på byggepladsen.

Nævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet havde oplyst, at tilsynet vurderer, at placeringen af armeringen omkring inserts i toppen af syvtalssøjlerne giver en ustabil konstruktion, og at der var tale om, at slagankre ikke gik ind i betonen men ind i et hulrum.

Nævnet lagde i den forbindelse vægt på, at Arbejdstilsynet ikke havde forholdt sig til oplysningerne fra virksomheden om, at der ikke er tale om, at slagankre gik ind i et hulrum i muren. Der er opstået en lunke i betonen, som er fyldt ud med klæbemasse, der har en større styrke end beton.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at Arbejdstilsynets billeder til afgørelsen alene understøtter Arbejdstilsynets oplysninger om, at u-bøjlen i flere tilfælde sad 10-14 cm nede målt fra toppen af søjlen, hvilket ikke er bestridt af virksomheden. Arbejdstilsynets billeder viste ikke, at nogle af u-bøjlerne var placeret i bunden af eller under insertsene.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn (**j.nr. 2016-6033-54004**).

---

## **Sag nr. 2: Fastholdelse af påbud om at sikre at løft af kasser med varer på et lager planlægges, tilrettelægges og udføres sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt med hensyn til den samlede vægt pr. ansat**

**Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt et påbud om, at en virksomhed skulle sikre, at arbejdet med løft af kasser med varer planlægges, tilrettelægges og udføres, så den samlede vægt pr. ansat er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og fastholdt at virksomheden skulle bruge en autoriseret rådgivningsvirksomhed på arbejdsområdet.**

Under et tilsynsbesøg på et dagligvarelager konstaterede Arbejdstilsynet, at der på et lager løftes 1.007 kg i underarmsafstand og 4.928 kg i  $\frac{3}{4}$  arms rækkeafstand dagligt pr. ansat, samt at der et andet lager løftes 149 kg i underarmsafstand og 5.800 kg i  $\frac{3}{4}$  arms rækkeafstand dagligt pr. ansat.

Arbejdstilsynet konstaterede desuden, at der var forværende faktorer i form af løft under knæhøjde ved optagning af kasser fra nederste lag på paller på gulv samt ved afsætning af kasser på nederste lag på pallen på elpalleløfteren, som ikke kunne reguleres i højden.

Løft blev foretaget med asymmetriske løft, hvor en kasse blev taget fra siden af kroppen og afsat til siden for kroppen, og der blev løftet med foroverbøjet ryg, når kasser blev optaget

og afsat under hoftehøjde. Der var ikke tekniske hjælpemidler til rådighed for de ansatte til at løfte kasserne fra paller til pallen på el-palleløfteren.

Arbejdstilsynet afgav påbud til virksomheden om at sikre, at arbejdet med løft af kasser med varer på lageret planlægges, tilrettelægges og udføres, så det med hensyn til den samlede vægt pr. ansat er sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, samt påbud om at bruge en autoriseret rådgivningsvirksomhed på arbejdsmiljøområdet til at bistå sig med at efterkomme påbuddet.

### **Regler**

Det fremgår af § 38, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Det fremgår af § 3, i bekendtgørelsen om manuel håndtering, at arbejde med manuel håndtering skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Manuel håndtering, der kan indebære risiko for sikkerhed eller sundhed, skal undgås ved hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet, herunder anvendelse af tekniske hjælpemidler.

Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes effektive foranstaltninger til imødegåelse af risikoen.

Det fremgår af § 4, nr. 1, i bekendtgørelsen om brug af autoriseret rådgivningsvirksomheder på arbejdsmiljøområdet, at Arbejdstilsynet afgiver rådgivningspåbud, når Arbejdstilsynet samtidigt afgiver et påbud som følge af overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen vedrørende et komplekst eller alvorligt arbejdsmiljøproblem, der er omfattet af §§ 8 – 25, dvs. vanskelige at løse.

Det fremgår af § 5, stk. 1, i samme bekendtgørelse, at der ikke afgives rådgivningspåbud til arbejdsgiveren efter § 4, nr. 1, hvis arbejdsgiveren inden for det seneste år har løst et identisk arbejdsmiljøproblem på samme arbejdssted, og hvor løsningen umiddelbart kan overføres.

Det fremgår af § 10, i samme bekendtgørelse, at arbejdsgiveren skal indhente bistand fra en rådgivningsvirksomhed, når Arbejdstilsynet afgiver påbud, der vedrører en samlet daglig belastning ved løft, der overstiger 100 pct. af den maksimale daglige belastning pr. person.

Den maksimale daglige belastning pr. person udgør

- 1) 10 tons ved løft tæt ved kroppen,
- 2) 6 tons ved løft i underarmsafstand eller
- 3) 3 tons ved løft i  $\frac{3}{4}$  arms afstand.

Pligten til at indhente bistand fra en rådgivningsvirksomhed gælder også, når Arbejdstilsynet afgiver påbud, der vedrører en kombination af løft i forskellige rækkeafstande, hvor der løftes færre tons end de nævnte, men hvor løfterne sammenlagt overstiger den maksimale daglige belastning pr. person.

## Afgørelse

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets påbud, således at virksomheden skulle sikre, at arbejdet med løft af kasser med varer i virksomhedens lager planlægges, tilrettelægges og udføres, så det med hensyn til den samlede vægt pr. ansat er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt og fastholdt, at virksomheden skulle bruge en autoriseret rådgivningsvirksomhed på arbejdsmiljøområdet.

Et flertal af medlemmer vurderede, at arbejdet med løft af kasser med varer ikke udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt med hensyn til den samlede daglige løftemængde pr. ansat.

Flertallet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet har beregnet en samlet belastningsprocent for den enkelte ansat på 181,1 % for arbejde med løft af kasser i det ene lager og 195,8 % for arbejde med løft af kasser i virksomhedens andet lager.

Flertallet lagde herved vægt på, at Arbejdstilsynet under tilsynsbesøget den 25. april 2016 på virksomhedens lager konstaterede, at der i det ene lager løftes 1.007 kg i underarmsafstand og 4.928 kg i  $\frac{3}{4}$  arms rækkeafstand dagligt pr. ansat, samt at der i virksomhedens andet lager løftes 149 kg i underarmsafstand og 5.800 kg i  $\frac{3}{4}$  arms rækkeafstand dagligt pr. ansat.

Det svarer til, at der i det ene lager løftes 5.935 kg dagligt pr. ansat, og at der i det andet lager løftes 5.949 kg dagligt pr. ansat.

Flertallet lagde videre vægt på, at Arbejdstilsynet under tilsynsbesøget konstaterede, at der var forværende faktorer i form af løft under knæhøjde ved optagning af kasser fra nederste lag på paller på gulv samt ved afsætning af kasser på nederste lag på pallen på el-palleløfteren, som ikke kunne reguleres i højden.

Der blev desuden foretaget asymmetriske løft, hvor en kasse blev taget fra siden af kroppen og afsat til siden for kroppen samt løft med foroverbøjet ryg, når kasser blev optaget og afsat under hoftehøjde.

Flertallet lagde endvidere vægt på, at Arbejdstilsynet konstaterede, at der ikke var tekniske hjælpemidler til rådighed for de ansatte til at løfte kasserne fra paller til pallen på el-palleløfteren.

Vedrørende brug af autoriseret rådgivningsvirksomhed lagde flertallet af nævnets medlemmer vægt på, at Arbejdstilsynet havde afgivet påbud om, at den samlede daglige belastning ved løft overstiger 100 procent, da belastningsprocenten for en enkelte ansat svarer til henholdsvis 181,1 % for arbejde med løft af kasser i det ene lager og 195,8 % for arbejde med løft af kasser i det andet lager.

Flertallet lagde desuden vægt på, at virksomheden ikke indenfor det seneste år havde løst et identisk arbejdsmiljøproblem på samme arbejdssted, hvor løsningen umiddelbart kan overføres.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse blev truffet af et flertal på 6 ud af nævnets 11 stemmeberettigede medlemmer.

Mindretalsudtalelse: 5 af nævnets medlemmer vurderede, at der ikke er grundlag for afgørelsen, idet der i afgørelsen lægges vægt på en uhjemlet grænseværdi. Der er ikke foretaget konkret vurdering af løftearbejdet, som det anvendte hjemmelsgrundlag foreskriver (**j.nr. 2016-6023-59873 og 2016-6010-59867**).

---

### **Sag nr. 3: Fastholdelse af påbud om at sikre ansatte mod påvirkninger fra svampevækst i et loftsrum**

**Arbejdsmiljøklagenævnet vurderede, at Arbejdstilsynet havde givet et påbud vedrørende unødige påvirkninger fra svampevækst under arbejde og færdsel i en kirkes loftsrum, som blev fastholdt, samt påbud vedrørende kirkens lokaler under loftsrummet, bl.a. kordegnekantor og konfirmandstue, som blev hjemvist, da sagen ikke indeholdt oplysninger om forholdene i disse lokaler.**

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg i en kirke og konstaterede under rundgang i kirken, at der over kirkens lokaler, kordegnekantor, konfirmandstue, m.v. er et loftsrum. Der er adgang til loftsrummet fra en trappe, og de ansatte bl.a. kirketjener og kordegn udførte arbejde i lokalerne under loftsrummet.

Der var på loftsrummet en række reoler, hvor der opbevares diverse effekter samt en trappe op til et arkivrum. Den ene ende af loftsrummet var afspærret med en væg af træplader, og andre dele var fyldt med reoler og opbevarede stole, så Arbejdstilsynet kunne ikke se gulvenes og væggenes tilstand i disse dele af loftsrummet. Der var ikke ventilation i loftsrummet.

Arbejdstilsynet konstaterede desuden, at luften i loftsrummet var tung og fugtig. Der lugtede af "kælder" i loftsrummet (jordslået og muggent). Der kunne ved færden i området mærkes "kriller" i halsen/svien i luftvejene. Der var plamager efter vand flere steder på gulvet. Der var fugtskader på træværket flere steder i loftsrummet.

Arbejdstilsynet fik oplyst af menighedsrådets kontaktperson og en ansat, at der gennem nogle år har været hul i kirkens tag. Kirkens arkitekt og provstens arkitekt havde set på taget og var enige om, at taget skulle repareres.

En ansat oplyste videre, at loftsrummet bruges til opbevaring af alt til gudstjenester, ekstra stole, duge, jule- og påskepynt samt midlertidigt til papirhåndklæder.

Den ansatte kommer på loftsrummet hver morgen for at tjekke, om der er kommet regn eller sne ind og for at se, om der er faldet stykker af taget, der i så tilfælde skal samles sammen i en pose. Dette tager cirka 15 minutter dagligt.

Menighedsrådet oplyste, at der er tale om, at kordegnen 1-2 gange om året er på loftet for at sætte mapper ind i arkiv, hvilket tager max 15 minutter.

Menighedsrådet oplyste videre, at kirketjeneren har fået besked på at anskaffe og bruge åndedrætsværn, og at alt depot og opbevaring skal flyttes til kælderen.

Arbejdstilsynet traf afgørelsen med påbud om, at virksomheden skulle sikre de ansatte mod unødige påvirkninger fra svampevækst. Det skal sikres, at arbejdet til enhver tid foregår på en sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

### Regler

Det fremgår af § 38, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Det fremgår af § 16, i bekendtgørelsen om arbejdets udførelse, at unødig påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås. Påvirkningen fra stoffer og materialer under arbejdet skal derfor nedbringes så meget, som det er rimeligt under hensyntagen til den tekniske udvikling, og fastsatte grænseværdier skal overholdes.

### Afgørelse

Arbejdsmiljøklagenævnet behandlede sagen og vurderede, at der er tale om, at Arbejdstilsynet har afgivet et påbud vedrørende unødig påvirkninger fra svampevækst under arbejde og færdsel i kirkens loftsrum og kirkens lokaler under loftsrummet, bl.a. kordegnekontor og konfirmandstue.

Nævnet vurderede herved, at det fremgår af Arbejdstilsynets begrundelse for afgørelsen, at *"Det er Arbejdstilsynets vurdering, at de ansatte kan blive udsat for en unødig sundhedsskadelig påvirkning fra svampevækst, når de opholder sig eller arbejder i loftsrummet eller i kirkens lokaler under loftsrummet, bl.a. kordegnekontor og konfirmandstue."*

Nævnet traf herefter afgørelse om at fastholde påbuddet om at sikre de ansatte mod unødige påvirkninger fra svampevækst under arbejde og færdsel i kirkens loftsrum.

Nævnet hjemviste Arbejdstilsynets afgørelse om, at sikre de ansatte mod unødig påvirkninger fra svampevækst under arbejde og færdsel i kirkens lokaler under loftsrummet bl.a. kordegnekontoret og konfirmandstuen.

Arbejdsmiljøklagenævnet vurderede herved, at der var risiko for, at de ansatte bliver udsat for unødige påvirkninger fra svampevækst, når de opholder sig eller arbejder i kirkens loftsrum, idet Arbejdstilsynet under et tilsynsbesøg konstaterede, at der var tegn på svampevækst i loftsrummet, da luften i loftsrummet var tung og fugtig. Der lugtede jordslået og muggent, og der kunne ved færden i området mærkes "kriller" i halsen/svien i luftvejene.

Nævnet lagde desuden vægt på, at Arbejdstilsynet konstaterede, at der var fugtskader på træværket flere steder i loftsrummet, samt at der var plamager efter vand flere steder på gulvet, og at det var muligt at fjerne de af Arbejdstilsynet konstaterede tegn på svampevækst i loftsrummet.

I forhold til lokalerne under loftsrummet bl.a. kordegnekontoret og konfirmandstuen vurderede nævnet, at det var uklart, om de ansatte udsættes for unødige påvirkninger fra stoffer og materiale under arbejde og færdsel.

Nævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet ikke i afgørelsen har beskrevet forholdene i lokalene under loftsrummet, herunder om der er tegn på svampevækst i form af eksempelvis fugtskader eller tung og fugtig lugt i lokalene under kirkens loftsrum.

Nævnets afgørelser blev truffet af et enigt nævn (**j.nr. 2017-6020-04061 og 2017-6020-35082**).

---

## **Sag nr. 4: Hjemvisning af påbud om straks at sikre nødvendig vinterinddækning i form af interimslukning som aftalt med bygherre**

**Arbejdsmiljøklagenævnet hjemviste et påbud om straks at sikre den nødvendige interimslukning af en bygning på en byggeplads, som var aftalt med bygherren, da det var uklart, om virksomheden på tilsynstidspunktet var ansvarlig for opsætning af interimslukning.**

Arbejdstilsynet foretog tilsynsbesøg på en byggeplads og konstaterede, at der blev udført arbejde af flere entreprenører på plan 3 i en bygning. Der var opsat interimslukning af vinduerne i den udvendige facade, men der var ikke opsat nogen interimslukning af de døre og vinduer, som vendte mod nogle gårdrum. Det trak kraftigt ind gennem åbningerne.

Af byggepladsens plan for sikkerhed og sundhed (PSS) fremgik det, at der ikke var udpeget en entreprenør til at foretage interimslukningen.

Ved tilsynsbesøget blev det af virksomhedens byggechef oplyst, at det er virksomheden som totalentreprenør, som er ansvarlig for opsætning af interimslukning i fællesområderne i bygningen.

På baggrund af det konstaterede og oplyste traf Arbejdstilsynet afgørelse med strakspåbud om at sikre den nødvendige interimslukning af bygning i fællesområderne, som aftalt med bygherren.

### **Regler**

Det fremgår af § 38, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Det fremgår af § 6, i bekendtgørelsen om bygge- og anlægsarbejde, at den enkelte arbejdsgiver på byggepladsen skal sørge for, at de foranstaltninger for fællesområderne, som er aftalt med bygherren eller de andre arbejdsgivere, jf. bekendtgørelse om bygherrens pligter, iværksættes og vedligeholdes, samt føre et effektivt tilsyn hermed.

Den enkelte arbejdsgiver på byggepladsen skal medvirke til at sikre, at bygherrens planlægning, afgrænsning og koordinering til fremme af de beskæftigedes sikkerhed og sundhed på byggepladsen virker efter hensigten.



Den enkelte arbejdsgiver på byggepladsen skal tage hensyn til de anvisninger vedrørende planlægningen og koordineringen af sikkerheden og sundheden på byggepladsen, der kommer fra bygherrens koordinatore, jf. bekendtgørelse om bygherrens pligter.

Det fremgår af § 30, stk. 3, i samme bekendtgørelse, at der i råhuse, på stilladser og lignende åbne konstruktioner, hvor der foregår arbejde i længere perioder, og hvor det må påregnes, at de beskæftigede udsættes for sundhedsskadelige påvirkninger fra vejrliget, der i vinterhalvåret skal foretages inddækninger eller lign. til beskyttelse herimod i det omfang, det er muligt og rimeligt.

### **Afgørelse**

Arbejdsmiljøklagenævnet hjemviste Arbejdstilsynets påbud om straks at sikre den nødvendige interimslukning af bygning i fællesområderne som aftalt med bygherren, da var uklart om virksomheden på tilsynstidspunktet var ansvarlig for opsætning af interimslukning på plan 3 i bygning C på byggepladsen.

Nævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet i afgørelsen alene havde begrundet påbuddet med, at de enkelte arbejdsgivere på byggepladsen skulle sørge for at etablere og vedligeholde de foranstaltninger for fællesområderne, som var aftalt med bygherren.

Nævnet lagde desuden vægt på, at virksomheden i klagen havde oplyst, at virksomheden som totalentreprenør havde købt interimsafdækningen ind hos de udførende entreprenører inden for egen entreprise.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at virksomheden havde oplyst, at virksomheden ikke har nogen erindring om at have udtalt sig over for Arbejdstilsynet om ansvaret for opsætning af interimslukning i fællesområderne i bygningen.

Nævnet lagde videre vægt på, at virksomheden i bemærkningerne havde oplyst, at etagen i øvrigt ikke var et fællesområde på tilsynstidspunktet.

Nævnet lagde yderligere vægt på, at arbejdsmiljørepræsentanten/de ansatte havde oplyst, at virksomhedens ansatte heller ikke arbejdede på plan 3 i bygning C under Arbejdstilsynets tilsynsbesøg, men at en anden underentreprenør udførte arbejdet.

Nævnet lagde endelig vægt på, at det fremgik af planen for sikkerhed og sundhed, som var gældende under tilsynsbesøget, at "alle" havde ansvaret for interimslukninger i vinterperioden.

Nævnets afgørelse blev truffet af et enigt nævn (**j.nr. 2017-6033-06137**).

---

## **Sag nr. 5: Hjemvisning af påbud om at standse arbejdet på fladt tag indtil effektiv sikring mod nedstyrtning er etableret på en byggeplads**

**Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at Arbejdstilsynet havde foretaget tilstrækkelig høring af en virksomhed, da Arbejdstilsynet ikke er forpligtet til at foretage en**

**formel høring om de faktiske forhold, når Arbejdstilsynet afgiver et påbud om at standse arbejdet, men hjemviste påbuddet om at standse arbejdet på et fladt tag til sikring mod nedstyrtning er etableret, da det var uklart, hvordan forholdene var på taget.**

Ved et tilsynsbesøg på en byggeplads konstaterede Arbejdstilsynet, at en virksomhed udførte inddækningsarbejde på et fladt tag. Arbejdet foregik i ca. 5,5 meters højde, 0,5 meter fra tagkanten.

Der var ikke opstillet stillads, rækværk eller anden sikring mod nedstyrtning. Der blev ikke anvendt line. Eneste sikring mod nedstyrtning var en brystningsmur med en højde på ca. 0,5 meter.

Arbejdstilsynet traf afgørelsen med påbud om at standse arbejdet på fladt tag, til effektiv sikring mod nedstyrtning er etableret.

Virksomheden klagede og anførte, at Arbejdstilsynet ikke har foretaget partshøring, hvorfor afgørelsen kun bygger på observationer. Den tilsynsførende er ikke ordentligt informeret, om de aktuelle forhold og opgaver.

### **Regler**

Det fremgår af § 15, i arbejdsmiljøloven, at arbejdsgiveren skal sørge for, at arbejdsforholdene sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige. Der henvises her særlig til lovens regler om arbejdets udførelse, indretning af arbejdsstedet, tekniske hjælpemidler m.v., og stoffer og materialer.

Det fremgår af § 38, stk. 1, i samme lov, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Det fremgår af § 77, stk. 2, at skønner Arbejdstilsynet det nødvendigt for at afværge en overhængende, betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, kan det påbyde, at faren straks imødegås, herunder at arbejde i øvrigt standses.

Det fremgår af § 38, i bekendtgørelsen om bygge- og anlæg, at ved arbejde og færdsel på tage, skal der alt efter tagets hældning træffes følgende kollektive sikkerhedsforanstaltninger mod nedstyrtning fra tagkant og tagfod:

1) Taghældning under 15°: Hvor tagkanten er mere end 3,5 meter over det omgivende underlag, skal der langs kanten opsættes rækværk eller anden lige så effektiv sikring. Hvis tagarbejdet foregår på skridsikkert underlag og under gode vind- og vejrforhold, kan højden hæves til 5 meter. Hvis arbejdet kan udføres, uden at det er nødvendigt at komme nærmere end 2 meter til tagkanten, kan rækværket erstattes af en tydelig og holdbar markering af arbejdsstedet. Færdsel må ikke finde sted uden for markeringen.

2) Taghældning på 15° eller derover: Hvis tagfoden er mere end 2 meter over det omgivende underlag, og der under arbejdets udførelse vil forekomme arbejde eller færdsel i en højde af 5 meter eller derover, skal der, inden arbejdet påbegyndes, ved tagfoden anbringes stillads, skærm, net eller lign., der med sikkerhed kan standse fald af personer. Hvis

taget er glat, skal der, uanset hvilken højde, der arbejdes i, anvendes tagstiger, medmindre lægterne forsvarligt kan fungere som sådanne.

3) Taghældning på 34° eller derover: Der skal træffes foranstaltninger som angivet i nr. 2 og derudover anbringes skærm, net eller lign. således, at den lodrette afstand fra de steder, hvorfra der arbejdes, til skærmen m.v. aldrig overstiger 5 meter. Der skal desuden, uanset hvilken højde, der arbejdes i, altid anvendes tagstiger, medmindre lægterne forsvarligt kan fungere som sådanne.

4) Taghældning over 60°: Der skal træffes foranstaltninger som angivet i nr. 3, dog således, at den lodrette afstand fra arbejdssteder til skærm m.v. aldrig overstiger 2 meter.

Det fremgår af § 19, i forvaltningsloven, at kan en part ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne eller vurderingerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse.

Det gælder dog kun, hvis oplysningerne eller vurderingerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) det efter oplysningernes eller vurderingernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag,
- 2) udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse,
- 3) partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse,
- 4) parten ikke har ret til aktindsigt efter reglerne i kapitel 4 med hensyn til de pågældende oplysninger,
- 5) den påtænkte afgørelse vil berøre en videre, ubestemt kreds af personer, virksomheder m.v., eller hvis forelæggelsen af oplysningerne eller vurderingerne for parten i øvrigt vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, eller
- 6) der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

### **Afgørelse**

Arbejdsmiljøklagenævnet vurderer, at Arbejdstilsynet har foretaget en tilstrækkelig høring af virksomheden, men hjemviste Arbejdstilsynets afgørelse med påbud om at standse arbejdet på fladt tag til effektiv sikring mod nedstyrtning er etableret på byggepladsen.

Nævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet ikke er forpligtet til at foretage en formel høring af virksomheden om de faktiske forhold, når Arbejdstilsynet afgiver et påbud om at standse arbejdet.

Nævnet lagde i den forbindelse vægt på, at den ansatte udsatte sig for betydelig og overhængende fare for nedstyrtning, hvilket er et alvorligt arbejdsmiljøproblem. Et alvorligt arbejdsmiljøproblem kan ikke afvente en forudgående høringsperiode, men skal løses med det samme.

Nævnet lagde desuden vægt på, at oplysningerne, der ligger til grund for Arbejdstilsynets påbud, er af overskuelig og enkel karakter, hvorfor en mundtlig høring af arbejdsleder/arbejdsgiverrepræsentanten er tilstrækkelig.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at virksomheden i klageperioden har haft mulighed for at kommentere på de faktiske forhold, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen, da oplysningerne fremgår af Arbejdstilsynets skriftlige afgørelse, som er sendt til virksomheden.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt det uklart, hvordan forholdene var på taget, hvor den ansatte udførte arbejde, herunder om dette tag havde en hældning og i givet fald, hvilken hældning taget havde, og hvordan en sådan hældning sammenholdt med afstanden til murkronen ville kunne udgøre en fare for nedstyrtning.

Nævnet lagde vægt på, at det er uklart, om den ansatte udførte arbejdet stående eller knæliggende.

Nævnet lagde herved vægt på, at det i klagen var anført, at taget ikke var fladt, men havde en hældning den modsatte vej mod det andet tag på 35 grader, og at det derved dannede en vinkel med det andet tag.

Endvidere er det anført, at den ansatte udførte knæliggende arbejde og ikke kom tættere end 0,70 m til murkronen, der var 0,50 m høj og 0,40 m bred. Det vil sige, at den ansatte var mindst 1,60 m fra den kant, han kunne falde ud over, samtidig med, at han sad på et skråt tag, der hældte i modsat retning, og at han dermed skulle falde opad.

Nævnets afgørelser blev truffet af et enigt nævn (**j.nr. 2016-6033-08541 og 2017-6193-35075**).

---

## **Sag nr. 6: Fastholdelse af påbud om straks at sikre at et palleanlæg er standset på effektiv måde sikret mod igangsætning under reparation**

**Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt et påbud om straks at sikre at en maskine, som var under reparation, var effektivt standset, da en ansat under reparation var kommet til at aktivere et kædetryk, da maskinen ikke var gjort spændingsløs inden reparationen.**

Arbejdstilsynet besøgte en virksomhed på baggrund af en arbejdsulykke, som var fundet sted samme dag, hvor en smed fik klemt 2 fingre mellem tandhjul og kæde i forbindelse med en reparation på et palleanlæg.

Arbejdstilsynet fik oplyst, at skadelidte på ulykkestidspunktet skulle reparationsvejse palleanlægget. Reparationen skulle foregå i en pause, hvor medarbejderne, der betjente anlægget, var til pause. Ingen af virksomhedens repræsentanter havde derfor været vidne til arbejdsulykken.

Arbejdstilsynet fik oplyst, at der sidder et vippebeslag. Anlægget bliver aktiveret ved, at en palle lægges ned, og når pallen trykker på vippebeslaget starter kædestrækket efter ca. 5 sekunder. Kædestrækket er normalt dækket af en sikkerhedsskærm. Hver sektion er forsynet med en sikkerhedsafbryder, som skal sikre, at anlægget ikke kan køre under reparation. Når afbryderen er i lodret position, er den tændt, og i vandret position er den slukket. Dette kan aflæses på afbryderen.

Efter ulykken havde virksomheden opdaget, at sikkerhedsafbryderen, der skulle repareres, var defekt, således at den viste en forkert status.

Arbejdstilsynet fik endvidere oplyst, at det kun er teknisk personale, der anvender sikkerhedsafbryderne. Der havde ikke været indrapporteret nogen fejl på afbryderen.

Arbejdstilsynet fik desuden oplyst, at skadelidte for at udføre arbejdet havde afmonteret sikkerhedsskærmen og lagt den op på anlægget. Derefter havde han formodentligt opdaget, at en kæde var hoppet af eller sad skævt og forsøgt at udbedre dette. I den forbindelse var han antageligt kommet til at trykke på sikkerhedsskærmen, som var lagt på anlægget og derved aktiveret kædestrækket.

Arbejdstilsynet konstaterede, at anlægget var taget ud af drift. Sikkerhedsskærmen var afmonteret og lå på anlægget. Sikkerhedsafbryderen stod i vandret position, som skulle indikere, at den var slukket, men af aflæsningen fremgik det, at den var tændt. Der var hverken hængelås på sikkerhedsafbryderen eller skilt på arbejdsstedet.

Arbejdstilsynet afgav et påbud om straks at sikre, at palleanlægget er standset og på effektiv måde sikret mod igangsætning under reparation, således at arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

### **Regler**

Det fremgår af § 16, i arbejdsmiljøloven, at arbejdsgiveren skal sørge for, at der føres effektivt tilsyn med, at arbejdet udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Det fremgår af § 45, stk. 1, i samme lov, at maskiner, maskindele, apparater, redskaber og andre tekniske hjælpemidler skal være indrettet og skal anvendes således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Det fremgår af § 4, i bekendtgørelsen om anvendelse af tekniske hjælpemidler, at anvendelse af tekniske hjælpemidler skal ske på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

Det fremgår af § 11, i samme bekendtgørelse, at under arbejde med rengøring, reparation, vedligeholdelse og lignende af et teknisk hjælpemiddel skal dette, så vidt det er muligt af hensyn til det pågældende arbejde, være standset og på effektiv måde sikret mod igang-

sætning. Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes andre foranstaltninger, der effektivt sikrer, at arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Hvis der i øvrigt under særlige arbejdsoperationer ved et teknisk hjælpemiddel kan være risiko for, at personer kommer i berøring med farlige dele eller stoffer og materialer eller på anden måde bliver udsat for skadelige påvirkninger, skal dette være imødegået på effektiv måde.

### **Afgørelse**

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets påbud, idet nævnet vurderede at arbejdet med reparation på palleanlægget ikke foregik sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, herunder at det var effektivt sikret mod igangsætning under reparation, idet sektionen ikke havde været spændingsløs, inden reparationen var i gangsat.

Nævnet lagde vægt på, at sektionen ikke var spændingsløs, inden reparationen blev i gangsat, hvorfor det var muligt for skadelidte at komme til at aktivere kædetrækket og dermed klemme sine fingre mellem kædetræk og tandhjul.

Nævnet lagde desuden vægt på, at det efter ulykken blev konstateret, at sikkerhedsafbrydere på sektionen, der skulle repareres, var defekt, således at den viste en forkert status.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at det var uvist, om skadelidte troede, at han havde afbrudt anlægget på sikkerhedsafbryderen, inden han fjernede skærmen.

Nævnet lagde endelig vægt på, at der ved afspærring af energitilførslen ikke, som foreskrevet i den skriftlige instruktion, var sat personlig hængelås på den afspærrede energi.

Nævnets afgørelse blev truffet af et enigt nævn (**j.nr. 2016-6042-12630**).

---

## **Sag nr. 7: Fastholdelse af et påbud til en virksomhed om straks at sikre at unge undervisningspligtige ikke må udbringe pizzaer**

**Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt påbud til et pizzeria om, at unge undervisningspligtige ikke må udbringe pizzaer, idet arbejdet med udbringning af pizzaer ikke kan betragtes som lettere budtjeneste, herunder udbringning af aviser og reklamer samt salg af aviser og lignende.**

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg i et pizzeria på baggrund af et røveri, som én af de ansatte var udsat for efter lukketid. I den forbindelse fik Arbejdstilsynet oplyst, at virksomhedens pizzeria har to ansatte, der går i 9 klasse, og at de to ansatte arbejder med at bringe pizzaer ud på hverdage kl.17-19.

De bringer pizzaerne ud på el-cykler i lokalområdet Århus N omkring Stjernepladsen. En cykeltur er max 3 km. Varighed af en tur er på 15-40 min. Der bringes en til seks pizzaer ud, og de ansatte kommer retur efter hver rute.

De cykler ud alene. De har nogle gange en dankortterminal med ud, hvis kunden ikke har læst oplysningerne på hjemmesiden om, at der skal betales over nettet. Det blev desuden oplyst, at de ansatte er instrueret i håndtering af pizzaer, kundekontakt, og de skal bære cykelhjelme.

Der har ikke været tilfælde af vold eller andre hændelser ved udbringning, men der har været tyveriforsøg ved butikken i åbningstiden, og der har været et tilfælde af røveri efter lukketid.

Arbejdstilsynet afgav påbud til virksomheden om, at unge undervisningspligtige ikke må udbringe pizzaer.

Virksomheden klagede over påbuddet og anførte, at virksomheden anser udbringning af pizzaer som værende "lettere budarbejde".

Buddets arbejde består i at modtage ordre pakket i varmetaske, som placeres i tasken på el-cykel, hvorefter buddet på el-cykel kører fra butik til kunde. Buddet medbringer varmetaske fra el-cykel til kundens dør og overleverer indholdet af varmetasken til kunden.

Såfremt der er dankortbetaling ved dør, håndteres det på medbragte terminal, hvilket sker ved 1 ud af 10 ordrer. 90 % af ordrene er forudbetalt online. Budene må under ingen omstændigheder håndtere kontanter.

Derefter tager buddet varmetasken til el-cykel og returnere til butik.

Endelig anføre klager, at det fortrinsvis er de mere rutinerede chauffører, der tager ordre, hvorpå der håndteres betaling, så ofte vil de skolepligtige ikke håndtere dankortbetalinger.

### **Regler**

Det fremgår af § 60, at ved beskæftigelse af unge under 18 år skal der ved arbejdets planlægning, tilrettelæggelse og udførelse tages hensyn til den unges alder, udvikling og helbredstilstand samt til indvirkningen på skolegang eller anden uddannelse.

Unge, som er under 15 år, eller som er omfattet af undervisningspligten, må ikke beskæftiges ved arbejde.

Det fremgår af § 29, i bekendtgørelsen om unges arbejde, at unge, som er under 15 år, eller som er omfattet af undervisningspligten, må ikke beskæftiges ved arbejde, jf. dog § 30

Det fremgår af § 30, i samme bekendtgørelsen, at unge, som er fyldt 13 år, kun må beskæftiges med de former for lettere arbejde, som er nævnt i bilag 7.

Af bilag 7 følger en liste over hvad unge, som er fyldt 13 år, må beskæftiges med, jf. § 30.

- 1) Lettere arbejde inden for landbrug, gartneri, rideskoler med fodring, udmugning, pasning af mindre husdyr samt heste, lugning, bær- og frugtplukning, plantning, grøntsagsopsamling samt lignende opgaver.
- 2) Lettere arbejde med modtagelse, sortering, optælling, prismærkning samt pakning af

- varer og emballage i butikker, supermarkeder og varehuse.
- 3) Lettere ekspedition i mindre forretninger, såsom kiosker, bagerbutikker og grøntforretninger.
  - 4) Lettere rengøring, oprydning og borddækning.
  - 5) Lettere manuel montering, dog ikke lodning og svejsning.
  - 6) Lettere malearbejde, dog ikke sprøjtemaling.
  - 7) Lettere manuelt arbejde, såsom ilægning i poser, kuverter og æsker, kontrol og pudning af færdige produkter samt håndtering af rent vasketøj.
  - 8) Lettere budtjeneste, herunder internt piccoloarbejde, og udbringning af aviser og reklamer samt salg af aviser og lignende.
  - 9) Lettere arbejde med bogopsætning på biblioteker.
  - 10) Lettere arbejde med desinfektion af ko-yvere og lignende med desinfektionsmidler og andre midler, der er godkendt til dette formål af Fødevarerdirektoratet. Midlerne må ikke være færemærkede eller indeholde organiske opløsningsmidler.

### **Afgørelse**

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets påbud til virksomheden om, at unge undervisningspligtige ikke må udbringe pizzaer, idet et flertal af nævnets medlemmer fandt, at arbejdet med udbringning af pizzaer ikke kan betragtes som lettere budtjeneste.

Flertallet lagde herved vægt på, at arbejdet med udbringning af pizzaer ikke kan betragtes som lettere budtjeneste, herunder udbringning af aviser og reklamer samt salg af aviser og lignende.

Flertallet lagde således vægt på, at de unge bringer pizzaer ud, som ikke hører til undtagelsesbestemmelsens ordlyd.

Flertallet lagde desuden vægt på, at de unge ved levering af pizzaer arbejder alene og kommer i direkte kontakt med kunder, da de skal aflevere pizzaer direkte til kunderne, og når forudbetaling ikke er sket, nogle gange skal modtage betaling ved at betjene en dan-kortterminal ude hos kunderne.

I forhold til klagen henviste nævnet til Arbejdstilsynets bemærkninger i sagen om, at udgangspunktet for unge undervisningspligtiges arbejde efter arbejdsmiljølovens § 60, stk. 2, er, at unge, som er under 15 år, eller som er omfattet af undervisningspligten, ikke må beskæftiges ved arbejde.

Efter reglerne er der givet en smal bemyndigelse for beskæftigelsesministeren, der kan fastsætte regler om, at unge, der er fyldt 13 år, kan have lettere arbejde inden for nærmere afgrænsede former for arbejde og under nærmere fastsatte betingelser og vilkår.

Denne bemyndigelse er udnyttet i bekendtgørelse om unges arbejde, hvori kapitel 5 omhandler "Beskæftigelse af unge, som er 13 - 15 år, eller som er omfattet af undervisningspligten" og bilag 7 og 8 (kun landbrug og gartneri).





Det fremgår af denne bekendtgørelse, at unge, som er fyldt 13 år, kun må beskæftiges med de former for lettere arbejde, som er nævnt i bilag 7 og 8.

Hvad der er lettere arbejde er udtømmende defineret i bilag 7. Den bestemmelse, der kan komme på tale er bilagets nr. 8:

Lettere budtjeneste, herunder internt piccoloarbejde, og udbringning af aviser og reklamer samt salg af aviser og lignende.

Det forhold, at det som udgangspunkt er ulovligt at arbejde, når man er undervisningspligtig, bevirker at reglerne skal fortolkes meget restriktivt.

Flertallet var enige med Arbejdstilsynet i ovenstående.

Nævnets afgørelse blev truffet af et flertal på 6 ud af nævnets 11 stemmeberettigede medlemmer.

Mindretalsudtalelse: Et mindretal på 5 af nævnets medlemmer fandt, at der ikke var grundlag for et påbud, da det omhandlede arbejde er indeholdt i undtagelsen i bilag 7, nr. 8 om lettere budtjeneste, herunder internt piccoloarbejde og udbringning af aviser og reklamer, samt salg af aviser og lignende (**j.nr. 2017-6070-13488**).

---

Dette nyhedsbrev er udgivet af Arbejdsmiljøklagenævnets sekretariat.

Ansvarlig for nyhedsbrevet er chefkonsulent, souschef Erik Pohl, direkte tlf. 6189 7443.

---